

אתא שרגא ובטש לחמרא

1. תוספתא מסכת שבת (ליברמן) פרק יג ה

הגליונים וספרי מינין אין מצילין אותן מפני הדליקה אלא נשרפין במקומן הן והזכרותיהן ר' יוסה הגלילי אומ' בחול קודר את הזכרותיהן וגונזן ושורף את השאר אמ' ר' טרפון אקפח את בני שאם יבאו לידי שאשרפם ואת הזכרות שבהן שאפי' הרודף רודף אחרי נכנסתי לבית ע"ז ולא נכנסתי לבתיהן שעובדי ע"ז אין מכירין אותו וכופרין אותו והללו מכירין אותו וכופרין בו ועליהן אמ' הכתו' ואחר הדלת והמזוזה שמת זכרוןך וגו' אמ' ר' ישמעאל מה אם להטיל שלום בין איש לאשתו אמ' המקום ספר שנכתב בקדושה ימחה על המים ספרי מינין שמטילין איבה בין ישראל לאביהם שבשמים על אחת כמה וכמה שימחו הן והזכרותיהן ועליהן אמ' הכתו' הלא משנאיך ה' אשנא וגו' תכלית שנאה שנאתים וגו' כשם שאין מצילין אותן מפני הדליקה כך אין מצילין אותן לא מן המפולת ולא מן המים ולא מכל דבר המאבד אותן

2. בבלי שבת קטז, א

גופא, הגליונים וספרי מינין אין מצילין אותם מפני הדליקה, רבי יוסי אומר: בחול קודר את האזכרות שבהן וגונזן, והשאר שורפן. אמר רבי טרפון: אקפח את בני, שאם יבאו לידי שאני אשורף אותם ואת האזכרות שבהן, שאפילו אדם רודף אחריו להורגו, ונחש רץ להכישו - נכנס לבית עבודה זרה, ואין נכנס לבתיהן של אלו. שהללו מכירין וכופרין, והללו - אין מכירין וכופרין. ועליהן הכתוב אומר (אחר) [ואחר] הדלת והמזוזה שמת זכרוןך. אמר רבי ישמעאל: קל וחומר, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה: שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים. הללו שמטילין קנאה ואיבה ותחרות בין ישראל לאביהן שבשמים - על אחת כמה וכמה, ועליהם אמר דוד הלא משנאיך ה' אשנא ובתקוממך אתקוטט תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי. וכשם שאין מצילין אותן מפני הדליקה, כך אין מצילין אותן לא מן המפולת ולא מן המים ולא מדבר המאבדן.

בעי מיניה יוסף בר חנין מרבי אבהו: הני ספרי דבי אבידן, מצילין אותן מפני הדליקה או אין מצילין? אין ולא ורפיא בידיה. רב לא אזיל לבי אבידן, וכל שכן לבי נצרפי. שמואל, לבי נצרפי - לא אזיל, לבי אבידן - אזיל. אמרו ליה לרבא: מאי טעמא לא אתית לבי אבידן? אמר להו: דיקלא פלניא איכא באורחא, וקשי לי. - ניעקריה! - דוכתיה קשי לי. מר בר יוסף אמר: אנא מינייהו אנא, ולא מסתפינא מינייהו. זימנא חדא אזיל, בעו לסכוניה.

+ /השמטת הצנזורה/ רבי מאיר הוה קרי ליה אוון גליון, רבי יוחנן הוה קרי ליה עוון גליון. +

אימא שלום דביתהו דרבי אליעזר אחתיה דרבן גמליאל הוואי.

הוה ההוא פילוסופא בשבבותיה דהוה שקיל שמא דלא מקבל שוחדא.

בעו לאחוכי ביה ; אעיילא ליה שרגא דדהבא, ואזול לקמיה,
אמרה ליה: בעינא דניפלגי לי בנכסי דבי נשי. אמר להו: פלוגו.
אמר ליה כתיב לן: במקום ברא ברתא לא תירות.
אמר ליה: מן יומא דגליתון מארעכון איתנטלית אורייתא דמשה, ואיתיהיבת עוון גליון,
וכתיב ביה: ברא וברתא כחדא ירתון.
למחר הדר עייל ליה איהו חמרא לובא.
אמר להו: שפילית לסיפיה דעוון גליון וכתב ביה: אנא לא למיפחת מן אורייתא דמשה אתיתי [ולא] לאוספי על
אורייתא דמשה אתיתי.
וכתיב ביה: במקום ברא ברתא לא תירות.
אמרה ליה: נהור נהוריך כשרגא ! - אמר ליה רבן גמליאל: אתא חמרא ובטש לשרגא.

3. ספרי במדבר פרשת בלק פיסקא קלא

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, מלמד שעמדו ממנו בבנין ראשון שמונה עשר כהנים גדולים [אבל בבנין
אחרון עמדו ממנו שמנים כהנים] ובשביל שהיו שוכרין אותה בדמים התחילו שנותיהם מתקצרות. מעשה באחד
ששלח ביד בנו שתי מדות של כסף מלאות כסף ומחוקיהם כסף שוב מעשה באחד ששילח ביד בנו שתי מדות של
זהב מלאות זהב ומחוקיהם זהב אמרו כפה סייח את המנורה.

4. פסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פיסקא טו - איכה

[ט] שריך סוררים וחברי גנבים (ישעיה א: כג). בר קפרא א' ארכי בר יונים דהוון זיינין אטקטיא. שריך סוררים (שם
/ישעיהו א' כג), שהיו כולם אוהבין את הגזל. חברי גנבים (שם /ישעיהו א' /), שהיו כולם מתחברין לגנבין. א"ר
ברכיה מעשה באשה אחת שנגנב מיחם שלה, והלכה לקבול עליו לדיין ומצאתו שפות על גבי כירתו. מעשה באיש
אחד שניגנבה טליתו, ובא לקבול עליה לדיין ומצאה מוצעת על גבי מיטתו. א"ר לוי מעש' באשה אחת שכיבדה
לדיין מנורה אחת של כסף, והלך אנטידיקוס שלה וכיבדו סייח של זהב, למחר אתת ואשתכחת דינה הפוך, אמרה
ליה, מרי ינהר דיני קודמך כההוא מנורת' דכספא, א' לה ומה אעשה לך וכפה הסייח את המנורה. הד"ה דכת' כולו
אוהב שוחד (שם /ישעיהו א' /), שהיו כולן אוהבין את הגזל.

מתי ה, 1-20

ה ויהי כן ואתו את המון העם ויעל ההרה וישב שם ויגשו אליו תלמידיו: 2 ויפתח את פיו ויזרם ויאמר: 3 אשרי
עני הרוח פי להם מלכות השמים: 4 אשרי האבלים פיהם ינחמו: 5 אשרי הענוים פיהם יירשו ארץ: 6 אשרי
הרעבים והצמאים לצדקה פיהם ישבעו: 7 אשרי הרחמנים פיהם ירחמו: 8 אשרי ברי לבב פיהם יחזו את
האלהים: 9 אשרי רדפי שלום פיהם יקרא להם: 10 אשרי הנרדפים בגלל הצדקה פי להם מלכות

השמים: 11 אשריכם כי יחרפו וירדפו אתכם ודברו עליכם בשקר פלרע בעבורי: 12 שמחו וגילו כי שכרכם רב בשמים כי יבן רדפו את הנביאים אשר היו לפניכם: 13 אתם מלח הארץ ואם המלח היה תפל במה ימלח הן לא יצלח עוד לפל כי אם להשליך חוצה והיה מרמס לבני אדם: 14 אתם אורו של עולם עיר ישבת עליה לא תסתר: 15 גם אין מדליקים נר לשום אותו תחת האיפה כי אם על המנורה להאיר לכל אשר בבית: 16 כן יאר אורכם לפני בני האדם למען יראו מעשיכם הטובים ושבתו את אביכם שבשמים: 17 אל תדמו כי באתי להפר את התורה או את דברי הנביאים לא באתי להפר כי אם למלא: 18 כי אמן אמר אני לכם עד כי יעברו השמים והארץ לא תעבר יוד אחת או קוץ אחד מן התורה עד אשר יקים הפל: 19 לכן האיש אשר יפר אחת מן המצוות הקטנות האלה וילמד את בני האדם לעשות כמוהו קטון יקרא לו במלכות השמים ואשר יעשה וילמד אותן לזה גדול יקרא במלכות השמים: 20 כי אני אמר לכם אם לא תהיה צדקתכם מרבה מצדקת הסופרים והפרושים לא תבאו במלכות השמים: